

MAVZU: TERINING ZAMBURUG'LI KASALLIKLARI

Xamidova Muqaddamxon Soyibjonovna

Asaka Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi

Teri-tanosil kasalliklari fani o'qituvchisi

Teri zamburug'i (mikoz) - parazit patogen zamburug'lar keltirib chiqaradigan keng tarqalgan zamburug'li kasallik. Organizmga tushgan zamburug' turi kasallik xarakterini belgilaydi. Mikoz har xil joylarga, jumladan, teri, oyoq panjalari va jun qoplamiga ham ta'sir qilishi mumkin.

Dermatomikozlar (dermatomikozlar va yun. mykes — zamburug') — terining zamburug'li kasalliklari; parazit zamburug'lar (dermatomitsetlar) qo'zg'atadi.

Dermatomikozlar 4 xil bo'ladi:

- 1) keratomikozlar — zamburug'lar terining eng ustki muguz qavatida yoki soch kutikulasida bo'ladi; unda yallig'lanish, og'riq, qichishish alomatlari kuzatilmaydi. Bunga qipiqdi temiratki, eritrazma, pyedra (sochdagi suv sirka), qo'ltiq trixomikozi kiradi;
- 2) epidermomikozlar — zamburug'lar terining muguz qavatida, tirnoqlarda bo'ladi, ko'pincha teri yallig'lanadi. Bunga chov va oyoq panjasi epidermofitiyasi, rubrofitiya, kandidamikozlar kiradi;
- 3) trixomikozlar — zamburug'lar terining ustki qavatini yallig'lantirib, sochning tagigacha kirib ketadi. Bularga trixofitiya, mikrosporiya, kal (favus) kiradi, ular yuqumli;

4) chuqur mikroozlar — zamburug‘lar terining chuqur qavatiga o‘tib, og‘ir yallig‘lanish alomatlari, katta-kichik tugunchalar paydo qiladi; keyinchalik qon va limfa tomirlari orqali muskul, suyak va ichki a‘zolar (o‘pka, buyrak, ichak)ga ham tarqaladi. Vaqtida davolanmasa og‘ir oqibatlariga olib borishi mumkin.

Sabablari

Terida zamburug‘ quyidagi holatlarda paydo bo‘lishi mumkin:

- Terining tez-tez mikrozararlanishlari.
- Teri namligining oshishi yoki doimiy terlash.

Kasal odamdan yuqishi mumkin:

- Pardoziy buyumlari, sochiqlar, mochalkalar orqali.
- Ishlov berilmagan manikyur asboblari orqali.
- Oyoq kiyim orqali.
- Jamoat hojatxonalarida, kiyinish xonalarida, saunalarda, hammomlarda.
-

Terining zamburug'li kasalliklari belgilari

Teri zamburug'iga quyidagi alomatlar xos:

- Visipaniya na koje
- Teri qichishishi
- Yo'g'onlik
- Teridagi yoriqlar
- Teri po'st tashlashi
- Teridagi yara

Oyoq panjasi zamburug'lari, shuningdek, oyoqlarning yoqimsiz hidi bilan birga kelishi mumkin.

Agar sizda ham shunga o'xshash belgilar borligini aniqlasangiz, darhol shifokorga murojaat qiling. Kasallikning oqibatlarini bartaraf etishdan ko'ra oldening olish osonroq

Diagnostika

Terida zamburug'ning davosini aniqlash uchun shifokorga murojaat qilish va quyidagi tekshiruvlarni o'tkazish kerak:

- Teri qoplamini kultural o'rganish.
- Teri tangachalarini qirqib olishni mikroskopik tekshirish.

Terining zamburug'li kasalliklarini davolash

Teri zamburug'ini davolash quyidagi usullarni o'z ichiga oladi:

- krem va surtmalarni surtish (eng samarali preparatlar: Diflukan, Lamizil, Orungal);
- aerezollarni qo'llash;

- immunostimullovchi preparatlarni qabul qilish.

Xavf

"Teri zamburug'lari" kasalligining xavfliligi shundaki, uni erta bosqichda aniqlash deyarli mumkin emas, chunki yallig'lanishning aniq belgilari yo'q.

Natijada, kasallik ko'pincha surunkali shaklga o'tadi:

- infeksiya teridan sochlarga, tirnoqlarga va hatto ichki organlarga ham tarqalishi mumkin;
- virusli va bakterial infeksiyalar ko'rinishidagi asoratlar xavfi mavjud bo'lsa;
- qon tomirlar patologiyasi rivojlanishi mumkin;
- allergik reaksiyalar, hatto bronxial astmagacha borishi mumkin.

Xavf guruhi

Xavf guruhiga quyidagilar kiradi:

- kiyinish xonalari va dush kabinalaridan tez-tez foydalanadigan sportchilar (futbolchilar, sportchilar, suzuvchilar);
- og'ir formal poyabzal kiyishga majbur bo'lgan harbiy xizmatchilar va dengizchilar;
- terlash darajasi yuqori bo'lgan odamlar;
- gigiyena qoidalariga rioya qilmaydiganlar.

Oldini olish

Dermatomikozlarning oldini olish uchun shaxsiy gigiyena qoidalariga qat'iy amal qilish, kasallik manbai va bemorni vaqtida aniqlash, shuningdek, bemorning oila a'zolari, bolalar muassasalaridagi tarbiyalanuvchilar va barcha xodimlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazib turish lozim. Davo asosan kasallikning xili va alomatlari ga qarab buyuriladi. Teri zamburug'idan himoyalani uchun doimo gigiyena qoidalariga rioya qilish, shuningdek, boshqalarning ichki kiyimlari, kiyimlari va poyabzallaridan foydalanishdan qochish muhimdir.

Asosiy adabiyotlar

- 1.E.H.Eshboev, Ya.M.Fayziev. «Teri va tanosil kasalliklari» Toshkent, 2007 yil.
- 2.M.R.Tilavov, S.T.Tursunov. «Teri va tanosil kasalliklari» Toshkent, 2004 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. A.Voisov. «Teri va tanosil kasalliklari.» Toshkent, 2004 yil.
2. «Bemorlarni uyda va shifoxonada parvarish qilish» Toshkent, Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti, 2003 yil.
3. N.S.Ismoilova, F.Z.Alimova. «Teri-tanosil kasalliklari» fanidan atlas. Toshkent, «Sharq» nashriyoti, 2004 yil.
4. N.N.Vladimirov, A.V.Vyazmitina. «Sestirinskoe delo v dermatovenerologii». Rostov-na-Donu, izdatelstvo «Feniks», 2002.

5. 5.YuNISEF “Oila va mahallada salomatlik amaliyotini takomillashtirish bo‘yicha qo‘llanma”, 2012

Internet saytlari:

1. <http://www.bmn.com/>
2. [www.med.uz.](http://www.med.uz)
3. [www.lex.uz.](http://www.lex.uz)
4. [www.medical.ru.](http://www.medical.ru)
5. [www.minzdrav.uz.](http://www.minzdrav.uz)
6. [www.tma.uz.](http://www.tma.uz)
7. [www.tashpmi.uz.](http://www.tashpmi.uz)
8. [www.ziyonet.uz.](http://www.ziyonet.uz)
9. [www.wikipedia.uz.](http://www.wikipedia.uz)
10. [http://bibliotekar.ru.](http://bibliotekar.ru)